

Õiguskantsler

Maksu- ja Tolliamet
emta@emta.ee

Teie nr

Meie 13.05.2022 nr 7-4/220510/2202598

Maamaksuteadete kättetoimetamine

Lugupeetud Raigo Uukkivi

Õiguskantsleril paluti hinnata, kas Maksu- ja Tolliamet väljastab maamaksuteateid õiguspäraselt. Õiguskantsleri poole pöördunud inimene avaldas rahulolematust, et ta on pidanud mitmel aastal Maksu- ja Tolliametile (MTA) meelde tuletama, et ta soovib maamaksuteateid saada posti teel.

Haldusaktide kättetoimetamisviisid

1. MTA väljastab maksumaksjale maksuteate tasumisele kuuluva maamaksu summa kohta hiljemalt 15. veebruariks. Maamaksuteade on haldusakt, millele rakendatakse [maksukorralduse seaduses](#) (MKS) maksuotsuse kohta sätestatud, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Maksuteadet ei pea allkirjastama ([maamaksuseadus](#) (MaaMS) § 7 lõige 2).

Maamaksuteate elektroonilise kättetoimetamise kohta kehtib MKS § 54 lõigetes 1–3 ja lõike 4 punktis 1 ning ka ministri antud määrusega sätestatu (MaaMS § 7¹).

Maksuhaldur võib valida haldusaktide kättetoimetamisviiside vahel, kui seadusega ei ole sätestatud kohustuslikku kättetoimetamisviisi (MKS § 52 lõige 1 lause 2). Elektrooniliselt saadetud dokument toimetatakse kätte ka posti teel, kui dokumendi saaja seda soovib (MKS § 54 lõige 1⁴ punkt 1).

2. Niisiis võib maksuhaldur valida, millisel viisil ta maamaksuteated inimesele kätte toimetab. Kui inimene soovib teate kätte saada posti teel, tuleb talle seda võimaldada.

3. Maksuhaldur selgitas vastuseks õiguskantsleri nõuniku päringule, et inimene ei pea igal aastal Maksu- ja Tolliametile teatama, et ta soovib maksuteate kätte saada posti teel. Piisab ühekordsest teavitusest. MTA esindaja märkis, et kui MTA andmebaasi on märgitud n-ö lipukeseid, mis ütlevad, et „klient ei soovi saada e-postiga automaatseid teateid“ ja „klient ei soovi saada teavitusi SMS-i teel“, siis need kehtivad tähtajatult või kuni kättesaamise eelistuse muutmiseni.

Selline teguviis on kooskõlas hea halduse tavaga, mille kohaselt haldusmenetlus viiakse läbi eesmärgipäraselt ja tõhusalt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

MTA peab hoolt kandma, et sellest põhimõttest lähtutakse igal üksikjuhul (sh maamaksuteadete edastamisel) ning inimene ei pea igal aastal ühesuguse sooviga MTA poole pöörduma. Kahjuks avaldaja puhul maksuhaldur seda nõuet kohe ei arvestanud, mistõttu pidi inimene pöörduma sama küsimusega MTA poole mitu korda. Maksuhalduri selgituste kohaselt on avaldaja mure nüüdseks lahendatud ning talle toimetatakse maamaksuteated edaspidi kätte posti teel, ilma et ta peaks sellest maksuhaldurit eraldi teavitama.

4. Maksuhaldur selgitas vastuseks õiguskantsleri nõuniku päringule ka seda, et kuni 75-aastastele inimestele saadab MTA maamaksuteate tavaliselt elektroonilisel teel, kuid sellest olenemata on kõikidel inimestel õigus taotleda dokumendi kättetoimetamist posti teel. Üle 75-aastastele inimestele toimetatakse maamaksuteated kätte tavaliselt posti teel. MTA selgituste kohaselt on vanusepiir kujundatud teenusejuhtide poolt, kelle hinnangul on alla 75-aastased digiteadmistega inimesed on valmis teavitusi vastu võtma ka elektroonselt.

5. Maksuhaldur peab kättetoimetamisviiside vahel valides lähtuma haldusmenetluse eesmärgipärasuse ja efektiivsuse põhimõttest. See tähendab, et mõistlikuks saab pidada seda, et MTA kasutab vaikevalikuid dokumentide kättetoimetamisviiside vahel valides. See tagab eelkõige selle, et inimestele on võimalik dokumendid kätte toimetada võimalikult kiirelt, inimese jaoks mugavalt ja riigi raha kokku hoides.

Digioskustega arvestamine ei ole kõnealusel juhul tingimata diskrimineeriv, vaid aitab tagada, et vanematel kui 75-aaststel on eelisjärjekorras võimalus suhelda riigiga posti teel ning aitab tasandada võimalikust digilõhest tekkivaid probleeme.

Oluline on, et inimesel oleks soovi korral võimalus vaikevalikut muuta ning ta leiaks selle kohta hõlpsasti asjakohast teavet. Elektroonilisel teel riigiga suhtlemine peab olema inimese vaba valik.

6. Kokkuvõttes saab öelda, et MTA maamaksuteadete kättetoimetamise põhimõtted vastavad MKS-ile, MaaMS-ile ja hea halduse tavale.

7. Soovitan MTA-l edaspidiseid arendusi tehes arvestada sellega, et inimeste digioskused aja jooksul paranevad. Riigiasutus peaks püüdlema selle poole, et inimese omandatud oskused ka edaspidi riigiga suheldes kasutust leiaksid, kui inimene seda ise soovib. Näiteks võib olla mõistlik, et praegu 75-aastasele inimesele toimetatakse ka edaspidi dokumente kätte e-MTA kaudu ning ei muudeta kättetoimetamise viisi üksnes tema vanusest lähtudes.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: avaldaja